

Učiteľstvo etickej výchovy v kombinácii

1. Význam a miesto etiky v rámci filozofických vied a v systéme vzdelávania. Význam a miesto etickej výchovy v štruktúre vyučovacích predmetov na ZŠ a SŠ.
2. Dejinné premeny etického myslenia v európskom kontexte. Premeny fenoménu výchovy v tradícii európskeho myslenia (grécko-antická, judaisticko-kresťanská a moderná prírodovedecká tradícia). Typy morálok (eudaimonistická/etika cnosti, hedonistická, asketická, altruistická, utilitaristická, morálny pragmatizmus, morálka povinnosti, morálny relativizmus).
3. Pojem prosociálnosť, charakteristika prosociálneho správania, analýza faktorov prosociálneho správania a ich presah do základného programu etickej výchovy. Aktuálne výskumy na Slovensku a v zahraničí.
4. Pojem charakter, charakteristika prosociálneho morálneho charakteru a analýza cnosti v kontexte aktuálnych výskumov na Slovensku a v zahraničí. Morálny charakter a prosociálna a altruistická orientácia ako jadro osobnej morálky.
5. Vývin prosociálneho správania dieťaťa v predškolskom období, v mladšom školskom veku, v období puberty a v období adolescencie a možnosti jeho formovania na hodinách etickej výchovy.
6. Aplikačné témy, ich miesto a význam v etickej výchove. Aplikačné témy a ich didaktická transformácia: aplikovaná etika (bioetika, ekoetika, podnikateľská etika), etika a náboženstvo.
7. Aplikačné témy a ich didaktická transformácia: ekonomické hodnoty, ochrana prírody a životného prostredia.
8. Hodnota ľudského života vo svetle etiky, jej didaktická transformácia. Výchovné otázky späté so sexualitou, sexuálnym správaním a zdravím, sexuálnou etikou. Aplikačná téma a jej didaktická transformácia: rodina, v ktorej žijem. Koncepcia výchovy k manželstvu a rodičovstvu v priestore etickej výchovy.
9. Etická výchova a výchova charakteru v kurikulárnych dokumentoch. Morálna výchova vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť, v medzipredmetových vzťahoch a v kontexte budovania kultúry školy.
10. Výchovno-vzdelávacie ciele, výkonové a obsahové štandardy súvisiace s vyučovaním etickej výchovy v jednotlivých cykloch. Úloha učiteľa ETV pri kultivovaní charakteru žiakov naprieč vzdelávacími oblasťami a pri posilňovaní dobrých vzťahov v školskej a mimoškolskej komunite.
11. Učiteľ etickej výchovy – príprava na vyučovanie, stanovenie cieľov, voľba metód, voľba vyučovacieho štýlu, seba výchova a duševná

- hygiena učiteľa. Exemplaristická rola učiteľa pri formovaní morálneho charakteru žiakov.
12. Didaktické zásady a postupy v predmete etická výchova. Štruktúra vyučovacej hodiny etickej výchovy.
  13. Konštruktivistický a dialogický prístup pri vyučovaní ETV, aktivizujúce metódy, evaluácia a autoevaluácia učiteľa ETV. Profesionálny rozvoj učiteľa ETV.
  14. Morálna senzibilizácia, morálna reflexia so žiakmi a jej fázy, identifikácia cnosti v konaní, transfer cnostného konania do životnej praxe žiakov.
  15. Vývoj a tendencie vo vyučovaní predmetu etická výchova a v rozvoji charakteru na slovenských školách a v zahraničí, v kontexte výskumov a príkladov dobrej praxe.

Literatúra

- Anzenbacher, A.: *Úvod do filozofie*. Praha : Zvon, 1990.
- Anzenbacher, A.: *Úvod do etiky*. Praha : Zvon, 1994.
- Aristoteles: *Etika Nikomachova*. Bratislava : Kalligram, 2011.
- Brestovanský, M.: *Hodnoty, vzťahy a škola*. Trnava : Universitas Tyrnaviensis, 2019.
- Brestovanský, M.: *Prosociálne morálne uvažovanie*. Trnava : Universitas Tyrnaviensis, 2020.
- Brestovanský, M.: *Teoretické základy etickej výchovy*. Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2022.
- Cakirpaloglu, P.: *Psychologie hodnot. Přehled pro humanitní obory*. [s. l.]: Votobia, 2004.
- Hábl, J.: *Character matters. Klíčové otázky charakterové výchovy*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2022.
- Hábl, J.: *Na charakteru záleží : je možné naučit dobrou? Na charakteru záleží : problém učitelství dobra*. Červený Kostelec: P. Mervart, 2020.
- Heidbrink, H.: *Psychologie morálního vývoje*. Praha : Portál, 1997.
- Langmaier, J., Krejčířová, D.: *Vývojová psychologie*. Praha : Grada, 1998.
- Lucas Lucas, R.: *Bioetika pre všetkých*. Trnava: Spolok Svätého Vojtecha, 2010.
- Mráz, M.: *Etika*. VŠ skriptá, Trnava : Fakulta humanistiky TU, 2001.
- Mráz, M.: *Problém utrpenia a jeho riešenie v medicínskej etike*. Trnava : Dobrá kniha, 2000.
- Pelikán, J.: *Pomáhat být (otevřené otázky teorie provázející výchovy)*. Praha : Karolinum, 2002.
- Podmanický, Ivan: *Teória a prax etickej výchovy 1*. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2012. Dostupné na internete: <https://pdfweb.truni.sk/download?e-skripta/podmanicky-teoria-a-prax-etv-1-2012.pdf>.
- Podmanický, Ivan: *Teória a prax etickej výchovy 2*. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2013. Dostupné na internete: <https://pdfweb.truni.sk/download?e-skripta/podmanicky-teoria-a-prax-etv-2-2013.pdf>.
- Podmanický, I. – Rajský, A. (et al.): *Prosociálnosť a etická výchova. Skúsenosti a perspektívy*. Trnava : Universitas Tyrnaviensis, 2014.
- Rajský, A.: *Dejiny etických teórií pre študentov pedagogiky*. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2021. Dostupné na internete: <https://pdfweb.truni.sk/download?e-skripta/rajsky-dejiny-etickyh-teorii-2021.pdf>

- Rajský, A.: *Etika pre študentov pedagogiky*. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2021. Dostupné na internete: <https://pdfweb.truni.sk/download?e-skripta/rajsky-etika-pre-studentov-pedagogiky-2021.pdf>
- Rajský, A. – Podmanický, I. (et al.): *Človek človeku. K prameňom etickej výchovy*. Trnava : Universitas Tyrnaviensis, 2016.
- Rajský, A. – Wiesenganger, M. (et al.): *Pomoc druhému na ceste cnosti. K filozoficko-etickým aspektom prosociálnosti*. Trnava : Universitas Tyrnaviensis, 2018.
- Roche Olivar, R.: *Etická výchova*. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 1992.
- Šlipko, T.: *Hranice života*. Trnava : Dobrá kniha, 1998.
- Störig, H. J.: *Malé dejiny filozofie*. Praha : Zvon, 1991.
- Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie (2023), dostupný na internete: <https://www.minedu.sk/statny-vzdelavaci-program-pre-zakladne-vzdelavanie-2023/>
- Švaříček, R.: *Kvalitatívny výzkum v pedagogických viedách*. Praha : Portál, 2007.
- Thompson, E.: *Přehled etiky*. Praha : Portál, 2004.
- Vacek, P.: *Morální vývoj v psychologických a pedagogických souvislostech*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2010.
- Vacek, P.: *Psychologie morálky a výchova charakteru žáků*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2011.